

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 245/2022-79

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Dudíša a zo sudcov Libora Duľu a Miroslava Duriša (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej ŠTELLMACHOVÁ & PARTNERS s. r. o., M. Pišúta 936/16, Liptovský Mikuláš, IČO 36 861 251, v mene ktorej koná jej konateľka a advokátka JUDr. Katarína Šteilmachová, LL.M., PhD., proti postupu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Cdo 205/2019 takto

r o z h o d o l :

Ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e** .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka označená v záhlaví tohto nálezu sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 5. januára 2022 v znení jej doplnení z 20. januára 2022 a 11. februára 2022 domáhala vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, čl. 12 ods. 1 a 2 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) a čl. 14 dohovoru postupom Okresného súdu Dolný Kubín (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 42/2017, postupom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 76/2019 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v napadnutom konaní označenom v záhlaví tohto nálezu. Sťažovateľka sa domáhala zrušenia rozsudku najvyššieho súdu č. k. 5 Cdo 205/2019 z 28. septembra 2021 (ďalej len „rozsudok z 28. septembra 2021“), rozsudku krajského súdu č. k. 5 Co 76/2019 z 13. augusta 2019 (ďalej len „rozsudok z 13. augusta 2019“) a rozsudku

okresného súdu č. k. 7 C 42/2017 z 27. novembra 2018 (ďalej len „rozsudok z 27. novembra 2018“) a vrátenia veci okresnému súdu na ďalšie konanie. Zároveň požiadala o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 7 771,08 eur, ako aj náhrady trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej priložených vyplýva, že žalobca [REDAKOVANÉ] sa žalobou doručou okresnému súdu 20. novembra 2017 proti sťažovateľke ako žalovanej domáhal zrušenia podielového spoluvlastníctva k predmetným nehnuteľnostiam bližšie špecifikovaným v žalobe a ich prikázania do svojho výlučného vlastníctva s tým, že žalobca je povinný vyplatiť sťažovateľke náhradu za spoluvlastnícky podiel v sume 17 494,16 eur. Sťažovateľka doručila okresnému súdu 8. februára 2018 vzájomnú žalobu, ktorou požadovala, aby súd určil, že je výlučnou vlastníčkou predmetných nehnuteľností na podklade tvrdení, že od kúpnej zmluvy uzavretej so žalobcom 18. augusta 2017, v ktorej dôsledku došlo k predaju predmetných nehnuteľností žalobcovi v spoluvlastníckom podiele $\frac{3}{4}$, platne odstúpila 18. januára 2018. Rozsudkom okresného súdu z 27. novembra 2018 boli žaloba žalobcu o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva (výrok I) a vzájomná žaloba sťažovateľky o určenie vlastníckeho práva (výrok II) zamietnuté.

3. V podstatných častiach rozsudku z 27. novembra 2018 okresný súd uviedol, že sťažovateľka ako budúca predávajúca a žalobca ako budúci kupujúci uzavreli 26. júna 2017 zmluvu o budúcej kúpnej zmluve, ktorou sa žalovaná zaviazala uzavrieť kúpnu zmluvu týkajúcu sa predmetných nehnuteľností. Kúpnu zmluvou z 18. augusta 2017 sťažovateľka žalobcovi predmetné nehnuteľnosti v stanovenom spoluvlastníckom podiele predala. Kúpna cena uvedená v bode VI kúpnej zmluvy v sume 36 000 eur bola vyplatená sťažovateľke pred podpisom kúpnej zmluvy, a to počas roka 2012 formou investícií do predmetných nehnuteľností.

4. Vklad vlastníckeho práva žalobcu k predmetným nehnuteľnostiam v spoluvlastníckom podiele $\frac{3}{4}$ bol povolený rozhodnutím Okresného úradu Dolný Kubín č. V 15552/2017 z 23. augusta 2017.

5. Pri rozhodovaní vo veci vzájomnej žaloby okresný súd vychádzal z § 48 ods. 1, § 497, § 498, § 517 ods. 1 a § 588 Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“). Vzájomnú žalobu zamietol z dôvodu neunesenia dôkazného bremena sťažovateľkou týkajúceho sa tvrdenia o nezaplatení kúpnej ceny žalobcom s poukazom na dojednanie obsiahnuté v zmluve o budúcej kúpnej zmluve z 26. júna 2017, z ktorého bolo zrejmé, že zmluvné strany sa dohodli na kúpnej cene, ako aj na tom, že táto bola vyplatená formou investícií do bytu pred podpisom kúpnej zmluvy (bod VI kúpnej zmluvy). Konštatoval, že na odstúpenie od kúpnej zmluvy nebol dôvod, keď, vychádzajúc zo spisu mesta Dolný Kubín, bola potvrdená prestavba predmetných nehnuteľností, pričom zo svedeckých výpovedí vyplynulo a potvrdila to aj sťažovateľka, že investície boli hradené žalobcom, pričom sťažovateľka namietala len ich sumu. Poukázal na § 497 OZ a konštatoval, že právo na odstúpenie od kúpnej zmluvy zaniklo, keďže žalobca plnil podľa zmluvy a sťažovateľka plnenie prijala (aj keby išlo o plnenie čiastočné).

6. K tvrdeniu sťažovateľky o nemožnosti zaplatenia kúpnej ceny pred uzavretím kúpnej zmluvy okresný súd poukázal na § 498 OZ, podľa ktorého na to, čo dal pred uzavretím zmluvy niektorý účastník, sa hľadá ako na preddavok.

7. K námietke sťažovateľky, podľa ktorej hrubý nepomer plnenia jednej zo strán k tomu, čo poskytla druhá strana, môže v spojitosti s ďalšími okolnosťami naplňovať znaky konania kolidujúceho s dobrými mravmi, okresný súd zdôraznil, že ide o právnu vetu obsiahnutú v rozsudku

Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 30 Cdo 21/2012, ktorá je ale doplnená tým, že uvedená okolnosť (hrubého nepomeru, pozn.) nepredstavuje právne relevantnú skutočnosť, ktorá by mohla viesť k neplatnosti právneho úkonu. Okresný súd pritom vykonaným dokazovaním nezistil také okolnosti, ktoré by kolidovali s dobrými mravmi.

8. Návrhu sťažovateľky na vykonanie dokazovania znaleckým posúdením oceňujúcim práce vykonané a materiál použitý pri rekonštrukcii predmetných nehnuteľností okresný súd nevyhoviel s výhradou jeho nadbytočnosti, keďže vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že žalobca zaplatil kúpnu cenu formou preddavku investíciami do rekonštrukcie, ktoré prebehli v rokoch 2011 a 2012. Ako nepotrebné a v konečnom dôsledku aj nevhodné sa okresnému súdu javilo aj vykonanie dokazovania obhliadkou na mieste samom, a to s poukazom na to, že dokazovanie takouto formou by neprinieslo žiadne relevantné skutkové zistenia.

9. O odvolaní proti rozsudku okresného súdu z 27. novembra 2018 rozhodol krajský súd rozsudkom z 13. augusta 2019 tak, že rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil, pričom sa stotožnil s dôvodmi obsiahnutými v rozhodnutí súdu prvej inštancie v plnom rozsahu. Aj podľa názoru odvolacieho súdu na odstúpenie od kúpnej zmluvy nebol dôvod, keďže z pripojených spisov mesta, ako aj svedeckých výpovedí jasne vyplynulo, že v rokoch 2011 a 2012 prebehla prestavba predmetných nehnuteľností, pričom to, že investície boli platené žalobcom, bolo zrejmé na podklade svedeckých výpovedí [redacted] a samotnej sťažovateľky, ktorá potvrdila, že investície boli hradené žalobcom. V zmysle § 497 OZ sťažovateľke ako žalovanej zaniklo právo na odstúpenie od kúpnej zmluvy, keď žalobca plnil podľa zmluvy a sťažovateľka takéto plnenie prijala. Ak sťažovateľka aj spochybňovala sumu investícií, v zmysle citovaného ustanovenia to nezakladalo právo od zmluvy odstúpiť. K tvrdeniam sťažovateľky, že nie je možné zaplatiť kúpnu cenu pred uzavretím zmluvy, krajský súd odkázal na § 498 OZ.

10. Proti rozsudku krajského súdu z 13. augusta 2019 podala sťažovateľka dovolanie, ktoré odôvodnila existenciou dovolacích dôvodov podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku [ďalej aj „CSP“ (vada zmätočnosti)] a § 421 ods. 1 písm. a) CSP (nesprávne právne posúdenie spočívajúce v odklone od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu). Za vadu zmätočnosti považovala nedostatok odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu o konaní žalobcu ako súladného s dobrými mravmi, ako aj nevykonanie dokazovania formou obhliadky na mieste samom a formou znaleckého skúmania na účely ocenenia vykonaných prác a hodnoty použitých materiálov. Za nesprávne právne posúdenie považovala posúdenie odstúpenia od kúpnej zmluvy a za nesprávnu označila aplikáciu § 497 a § 498 OZ, ako aj právne posúdenie platnosti dojednania o úhrade kúpnej ceny v kúpnej zmluve a posúdenie investícií žalobcu z roku 2012 ako preddavku na kúpnu cenu.

11. K vade hrubého nepomeru medzi plneniami zmluvných strán najvyšší súd, stotožňujúc sa s odôvodnením súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu, zdôraznil, že túto vadu sťažovateľka namietala v kontexte existencie neplatnosti dojednania strán o spôsobe úhrady kúpnej ceny. Ďalej uviedol, že ak dojednanie o sťažovateľkou tvrdenej nízkej kúpnej cene spoluvlastníckeho podielu predmetných nehnuteľností nesprevádzali aj ďalšie okolnosti, v ktorých dôsledku by išlo o konanie rozporné s dobrými mravmi, tak samotné takéto dojednanie nesleduje s dobrými mravmi rozporný cieľ, a preto nemôže zakladať úvahy o neplatnosti právneho úkonu pre rozpor s dobrými mravmi. Nad rámec poukázal na to, že zo znaleckého posudku č. 72/2017, ktorý v konaní predložil žalobca, bola určená všeobecná hodnota predmetných nehnuteľností na sumu 70 000 eur, takže

na spoluvlastnícky podiel vo veľkosti $\frac{1}{4}$ pripadla suma 17 500 eur. Podľa kúpnej zmluvy sťažovateľka previedla na žalobcu spoluvlastnícky podiel $\frac{3}{4}$ k predmetným nehnuteľnostiam za kúpnu cenu 36 000 eur, čo zodpovedá sume 12 000 eur za spoluvlastnícky podiel $\frac{1}{4}$. Rozdiel v takto stanovených sumách v kúpnej zmluve a podľa znaleckého posudku nepovažoval najvyšší súd za neprimeraný a neadekvátny, keďže znalecký posudok bol vypracovaný podľa stavu predmetných nehnuteľností po ich rekonštrukcii, a preto uzavrel, že uvedené nedáva podklad na záver o existencii hrubého nepomeru plnení.

12. Aj v súvislosti s navrhovaným dokazovaním sa najvyšší súd stotožnil s odôvodnením obsiahnutým v rozhodnutiach súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu. V konkrétnostiach uviedol, že by bolo nadbytočné preukazovať stranami sporu zhodne prednesené tvrdenia, že žalobca financie do prestavby predmetných nehnuteľností investoval, čo potvrdil aj v konaní pred okresným súdom vypočítaný svedok, ktorý odhadoval celkovú sumu investície vo výške 30 000 až 40 000 eur. Z pohľadu dovolacieho konania bolo podľa najvyššieho súdu podstatné to, že sťažovateľka navrhovala dokazovanie v súvislosti s jej hmotnoprávnou obranou o tom, že od kúpnej zmluvy platne odstúpila z dôvodu riadneho neuhradenia kúpnej ceny, keď uviedla, že *„Ak by sa preukázalo, že žalobca žiadne investície vo výške 36 000,- eur do bytu nevykonal, tak tým je vyvrátené toto uznanie dlhu a zápočet na kúpnu cenu.“* Podľa dovolacieho súdu pritom vykonanie investícií žalobcom v relevantnom období nebolo sporné. Dokonca samotná sťažovateľka pripustila existenciu dlhu voči žalobcovi v sume 24 000 eur.

13. Vzhľadom na už uvedené preto najvyšší súd dospel k záveru, že konanie pred odvolacím súdom nebolo postihnuté vadou zmätočnosti, a preto uzavrel, že dovolanie je síce procesne prípustné, ale nie je dôvodné, čo vedie k záveru o potrebe jeho zamietnutia podľa § 448 CSP.

14. Odklon od ustálenej rozhodovacej praxe sťažovateľka videla v posudzovaní svojho odstúpenia od kúpnej zmluvy a v nesprávnej aplikácii § 497 OZ (i), ako aj v posúdení určitosti zmluvného dojednania o zaplatení kúpnej ceny v sume 36 000 eur investíciami (ii) a v aplikácii § 498 OZ na posudzovanie investícií ako preddavku na kúpnu cenu.

15. Dovolací súd akcentoval, že otázkou zásadného právneho významu relevantnou pre zamietnutie vzájomnej žaloby nebolo posúdenie odstúpenia sťažovateľky od kúpnej zmluvy podľa § 497 OZ, keď prisvedčil sťažovateľke, že uvedené ustanovenie sa v prejednávanej veci neaplikuje, ale zistenie, že k úhrade dohodnutej kúpnej ceny došlo a sťažovateľka nemala dôvod od kúpnej zmluvy odstúpiť, teda jej vlastníctvu nesvedčí nijaký právny nadobúdaci titul. Dovolacia otázka, podľa ktorej nesprávne právne posúdenie veci spočívalo v odklone od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu pri posudzovaní odstúpenia žalovanej od kúpnej zmluvy a v nesprávnej aplikácii § 497 OZ, preto prípustnosť dovolania (ako otázka, ktorá nebola dôvodom zamietnutia vzájomnej žaloby) podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP nezakladá.

16. V kontexte právnej otázky týkajúcej sa posúdenia určitosti zmluvného dojednania o zaplatení kúpnej ceny v sume 36 000 eur investíciami dovolací súd zdôraznil, že sťažovateľka namietla aplikáciu § 498 OZ, podľa ktorého na to, čo dal pred uzavretím zmluvy niektorý účastník, sa hľadá ako na preddavok. Sťažovateľka pritom tvrdila, že preddavok na zmluvné plnenie musí mať preukázateľný vzťah ku konkrétnej zmluve, ktorá má byť uzavretá, a bez náležite prejavenej vôle účastníkov ho nie je možné započítať. Žalobca pritom nepreukázal žiadnu ústnu dohodu z roku 2012 a ani to, že nejaké plnenie z roku 2012 je preddavkom na kúpnu cenu.

17. Na druhej strane sťažovateľka nespochybnila záväzok žalobcu zaplatiť jej za predmetné nehnuteľnosti kúpnu cenu, pričom ale tvrdila, že odplata bola dohodnutá výlučne zaplatením peňazí (§ 588 a nasl. OZ). Napokon sťažovateľka prezentovala názor, že dojednanie čl. VI kúpnej zmluvy je neplatné pre neurčitosť, pričom má povahu uznania záväzku zo strany sťažovateľky ako predávajúcej, ktorým uznala, že investície v stanovenej hodnote mali byť vykonané a následne započítané na kúpnu cenu. Keďže ide o vyvrátiteľnú právnu domnienku, ak by sa v konaní preukázalo, že žalobca nijaké investície do bytu v hodnote 36 000 eur nevykonal, potom je vyvrátené uznanie dlhu a aj zápočet na kúpnu cenu.

18. Dovolací súd k spôsobu stanovenia kúpnej ceny konštatoval, že zmluvné strany si môžu cenu vyjadriť aj inak, a to takým spôsobom, že už v čase uzavretia kúpnej zmluvy musí byť zrejmé, akým spôsobom bude cena určená. Na účely odstránenia pochybností pri hodnotení prejavu zmluvnej strany uskutočneného plnením pred uzatvorením zmluvy zákonodarca vo všeobecných ustanoveniach záväzkového práva v § 498 OZ vymedzil, že na to, čo dal pred uzavretím zmluvy niektorý účastník, sa hľadí ako na preddavok. Preddavok je teda (čiastočným) plnením záväzku zo zmluvy, ktorá ešte len bude zmluvnými stranami uzavretá, a riadi sa právnou úpravou, ktorá platí pre záväzok, ktorý vznikne uzatvorením platnej zmluvy. Ak dôjde k uzavretiu zmluvy, záloha predstavuje plnenie tohto záväzku. Na podporu uvedených záverov pritom odkázal na uznesenie najvyššieho súdu vydané vo veci sp. zn. 4Cdo 256/2010, s ktorého závermi napadnutý rozsudok krajského súdu plne korešponduje. Na podklade uvedeného preto uzavrel, že pri riešení nastolenej dovolacej otázky sa krajský súd od ustálenej rozhodovacej praxe neodklonil, a preto dovolanie podľa § 448 CSP ako nedôvodné zamietol.

19. V konkrétnostiach dovolací súd konštatoval, že dojednanie čl. VI kúpnej zmluvy považuje za určité, jasné a zrozumiteľné a bez akýchkoľvek pochybností predstavujúce dohodu zmluvných strán o spôsobe zaplata v peniazoch dohodnutej kúpnej ceny, akcentujúc potvrdenie vyplatenia kúpnej ceny uvedeným spôsobom podpisom samotnej sťažovateľky ako predávajúcej na kúpnej zmluve. Za týchto okolností preto nebol dôvod, aby žalobca preukazoval, že ním vložené investície do predmetných nehnuteľností sú preddavkom na kúpnu cenu.

20. Dovolací súd napokon poukázal na vnútorný rozpor v tvrdeniach sťažovateľky, ktorá na jednej strane tvrdila neurčitosť ako dôvod neplatnosti zmluvného dojednania čl. VI ods. 2 kúpnej zmluvy a na strane druhej to isté (t. j. neurčité) zmluvné dojednanie označila za uznanie svojho záväzku, ktorým uznala, že mali byť vykonané investície v sume 36 000 eur, pričom v dôsledku vyvrátiteľnej právnej domnienky, ak by sa v konaní preukázalo, že žalobca žiadne investície do predmetných nehnuteľností nevykonal, je potom vyvrátené uznanie záväzku a zápočet investícií na kúpnu cenu, ktorá by nebola riadne zaplatená. Napokon najvyšší súd akcentoval, že dojednanie čl. VI kúpnej zmluvy atribúty uznania dlhu v zmysle § 558 OZ (Ak niekto uzná písomne, že zaplatí svoj určený dlh, čo sa týka dôvodu aj výšky...) nespĺňa, keďže absentuje predovšetkým samotný uznávací prejav vôle dlžníčky zaplatiť svoj dlh.

21. Uznesením ústavného súdu č. k. IV. ÚS 245/2022-39 z 10. mája 2022 bola ústavná sťažnosť sťažovateľky v časti namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 dodatkového

protokolu, ako aj čl. 14 dohovoru postupom najvyššieho súdu v napadnutom konaní prijatá na ďalšie konanie a vo zvyšnej časti odmietnutá.

22. Ústavný súd zároveň v bode 3 výrokovej časti citovaného uznesenia rozhodol o dočasnom opatrení v súlade s § 130 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

II.

Argumentácia sťažovateľky

23. Podstatou argumentácie sťažovateľky je tvrdenie o nedostatočnosti a nesprávnosti odôvodnenia rozsudku najvyššieho súdu vydaného v napadnutom konaní z dôvodu nevysporiadania sa s námietkami sťažovateľky. V napadnutom konaní došlo k takej aplikácii hmotného práva na zistený skutkový stav, ktorá poprela účel a zmysel do tej miery, že je ústavne nekonformná.

24. Sťažovateľka v konkrétnostiach namieta arbitrárnosť z dôvodu nevysporiadania sa súdov s jej námietkou konania v súlade s dobrými mravmi, keďže už súd prvej inštancie výsluchom strán sporu zistil rôzne závažné okolnosti prípadu, ktoré bolo potrebné v tejto súvislosti zobrať do úvahy, pričom k týmto sa vôbec nevyjadril. Vecné konštatovanie súdu, že žiadne okolnosti kolidujúce s dobrými mravmi nezistil, samo osebe nestačí na to, aby bolo rozhodnutie súdu dostatočne odôvodnené.

25. Ďalej argumentuje, že bolo nevyhnutné vykonať dokazovanie týkajúce sa sumy investícií vložených do predmetných nehnuteľností, k čomu však nedošlo, a preto žalobca neunesol dôkazné bremeno v tomto smere. Nestotožňuje sa so závermi súdov o tom, že nebolo potrebné preukazovať investície vložené žalobcom v roku 2012, keďže uvedené v podstate znamená, že sťažovateľka by nikdy nemohla odstúpiť od kúpnej zmluvy z dôvodu nezaplatenia kúpnej ceny, čo je v rozpore s účelom zákona a princípom spravodlivosti.

26. Rovnako záver najvyššieho súdu o tom, že krajský súd sa neodklonil od ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu, nepovažuje sťažovateľka za dostatočne odôvodnený. Právne závery týkajúce sa aplikácie § 497 a § 498 OZ vyslovené vo veci, ktoré aproboval najvyšší súd, zakladajú arbitrárnosť rozsudku najvyššieho súdu vydaného v napadnutom konaní. Už len samotná aplikácia predmetných ustanovení Občianskeho zákonníka preukazuje nesprávne právne posúdenie predmetnej veci v rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou dovolacieho súdu. Sťažovateľka totiž považuje odstúpenie od kúpnej zmluvy za platný právny úkon, pričom dôvodom odstúpenia bolo nezaplatenie kúpnej ceny, resp. neplatnosť dojednania zmluvných strán o spôsobe jej úhrady, keďže žalobca investície do bytu v hodnote 36 000 eur v roku 2012 nevykonával. Vo veci konajúce súdy aprobovali aplikáciu § 497 OZ, ktorá však na daný prípad nie je použiteľná, keďže sa týka záväzkov, kde si strany vymienili odstúpenie od zmluvy a dojednali pre tento prípad odstúpné. Žalobca a sťažovateľka si však odstúpné pre prípad odstúpenia od zmluvy nedojednali.

27. Napáda rovnako aj aplikáciu § 498 OZ, ktorá nie je na jej prípad použiteľná, keďže akési investície žalobcu do bytu z roku 2012 nemožno považovať za plnenie žalobcu na predmetnú kúpnu zmluvu z 18. augusta 2017. Preddavok musí mať vždy preukázateľný vzťah ku konkrétnej zmluve, ktorá má byť uzavretá, pričom bez náležite prejavenej vôle účastníkov ho následne nemôžu

započítať na plnenie z inej zmluvy. Uvedené vyplýva z uznesenia najvyššieho súdu č. k. 4 Cdo 256/2010 z 28. septembra 2011 (podstatné je, že plnenie bolo poskytnuté pred tým, než malo dôjsť k uzatvoreniu kúpnej zmluvy, a že bolo poskytnuté a druhou stranou prijaté v súvislosti so zamýšľanou kúpou). Ak by išlo o plnenie bez toho, že medzi veriteľom a dlžníkom má byť následne uzavretá zmluva s daným predmetom, boli by naplnené kvalifikačné znaky bezdôvodného obohatenia. Žalobca nepreukázal žiadnu ústnu dohodu z roku 2012 a ani nepreukázal, že nejaké plnenie z roku 2012 vo forme investícií je preddavkom na kúpnu cenu, a preto je zrejmé, že nedošlo k zhode prejavov vôle strán.

28. Základným záväzkom kupujúceho z kúpnej zmluvy je povinnosť zaplatiť kúpnu cenu. Sťažovateľka pritom nemôže preukazovať, že žalobca investície v roku 2012 v hodnote 36 000 eur nevykonal, keďže nemôže dokazovať to, čo nie je. Vykonanie znaleckého dokazovania formou ocenenia prác a materiálov, ako aj obhliadka na mieste samom by vyvrátili domnienku, že žalobca investície v hodnote 36 000 eur nevykonal. Návrhy sťažovateľky na vykonanie dokazovania pritom neboli vykonané aj napriek tomu, že mali zásadný význam pre konanie. Uvedeným spôsobom by sa preukázalo, že kúpna cena nebola riadne uhradená, a teda bol dôvod na odstúpenie od zmluvy.

29. Záver najvyššieho súdu o tom, že sa odvolací súd od ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu neodklonil z už uvedených dôvodov, nie je podľa názoru sťažovateľky dostatočne odôvodnený.

30. K porušeniu majetkových práv sťažovateľky došlo z dôvodu nezákonne vydaného rozhodnutia najvyššieho súdu, v ktorého dôsledku stratila spoluvlastnícky podiel k predmetným nehnuteľnostiam.

31. Sťažovateľka požaduje priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 7 771,08 eur pozostávajúcej zo sumy 3 000 eur ako náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej nemožnosťou dovolať sa svojich práv a zo sumy 4 771,08 eur ako náhrady finančnej ujmy za náklady, ktoré sťažovateľke v dôsledku arbitrárných rozhodnutí vznikli. Priznanie primeraného finančného zadosťučinenia odôvodňuje pocitom neistoty v spravodlivé súdne konanie a psychickou ujmou z dôvodu nemožnosti dovolať sa svojich práv, frustráciou a stratou viery v právny štát.

32. Sťažovateľka napokon dôvodí, že v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 6 C 28/2019 sa žalobca proti sťažovateľke domáhal zaplata pohľadávky v sume 5 337,60 eur s príslušenstvom ako peňažnej náhrady za nemožnosť užívania spoluvlastníckeho podielu na predmetných nehnuteľnostiach za stanovené obdobie, pričom rozsudkom vydaným v tejto veci 16. júna 2020 bol výrokom II žalobcovi priznaný nárok v sume 3 652 eur (citované rozhodnutie súdu prvej inštancie bolo potvrdené rozsudkom krajského súdu č. k. 6 Co 142/2020 z 28. júla 2021). Sťažovateľka v tejto súvislosti argumentuje, že ak by nedošlo k vydaniu nezákonných rozhodnutí vo veci napadnutej touto ústavnou sťažnosťou, potom by nedošlo ani k podaniu ďalšej žaloby žalobcu a vydaniu už citovaných rozhodnutí a sťažovateľke by nevznikla povinnosť zaplatiť žalobcovi stanovenú sumu.

33. Návrhom doručeným ústavnému súdu 20. januára 2022 sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd nariadil dočasné opatrenie, ktorým by žalobcovi uložil, aby až do právoplatného skončenia konania o ústavnej sťažnosti sťažovateľky spoluvlastnícky podiel $\frac{3}{4}$ z predmetných nehnuteľností nepredal, nezamenil, nedaroval, nevypožičal, neprenajal, nevložil do základného imania obchodnej

spoločnosti, nezaťažil záložným právom alebo vecným bremenom, nezabezpečil záväzok prevodom vlastníckeho práva k nemu a neudelil súhlas s dobrovoľnou dražbou. Prípisom k ústavnej sťažnosti doručeným 11. februára 2022 sťažovateľka z opatrnosti predložila ako dôkaz odvolanie, dovolanie a zápisnicu z pojednávania, ktoré sa uskutočnili 8. novembra 2018 a 27. novembra 2018, kúpnu zmluvu, ako aj odstúpenie od nej.

III.

Vyjadrenia najvyššieho súdu a zúčastnenej osoby a replika sťažovateľky

III.1. Vyjadrenie najvyššieho súdu:

34. Na podklade výzvy ústavného súdu z 13. mája 2022 listom č. k. KP 3/2022-181 Cpj 95/2022 zo 7. júna 2022 podpredsedníčka najvyššieho súdu oznámila, že rozhodnutie o ústavnej sťažnosti ponecháva na úvahe ústavného súdu. Prílohou označeného listu bolo vyjadrenie sudkyne spravodajkyne občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu JUDr. Jany Haluškovej k prijatej časti ústavnej sťažnosti.

35. Sudkyňa spravodajkyňa požiadala ústavný súd, aby po starostlivom preskúmaní obsahu súdneho spisu prijatú časť ústavnej sťažnosti zamietol ako nedôvodnú, keďže sťažovateľkou uvádzané dôvody nepostačujú na spochybnenie ústavnosti či zákonnosti rozhodnutia najvyššieho súdu vydaného v napadnutom konaní. Ústavná sťažnosť je z väčšej časti polemikou so závermi všeobecných súdov a hodnotením ich záverov.

36. K vade nedostatočného odôvodnenia rozhodnutia dovolacieho súdu sudkyňa spravodajkyňa uviedla, že najvyšší súd sa v odôvodnení rozhodnutia v súlade s procesnými pravidlami dovolacieho konania sústredil na vysvetlenie podmienok prípustnosti a dôvodnosti dovolania s prihliadnutím na špecifiká prejednávaného sporu a obsah dovolania. Dovolací súd sa náležitým spôsobom vysporiadal s relevantnými časťami rozsiahleho dovolania sťažovateľky, keďže v súlade so svojimi právomocami nepovažoval celý jeho obsah za podstatný pre svoje rozhodnutie sporu.

37. Sťažovateľka súdom nižšej inštancie vyčíta, že pri vyhodnocovaní konania v súlade s dobrými mravmi nezobrali do úvahy okresným súdom zistené rôzne závažné okolnosti prípadu, pričom poukazuje na tvrdenia na pojednávani, ktoré sa uskutočnilo 8. novembra 2018, o tom, že si myslí, že jej žalobca do kávy niečo pomiešal a podstrčil jej (po nočnej) množstvo papierov, ktoré podpisovala, že ona by nikdy predaj $\frac{3}{4}$ bytu nepodpísala. V sporovom konaní ale žalovaná (ako nositeľka bremena tvrdenia a povinnosti svoje tvrdenia preukázať, ktoré neunesla, v dôsledku čoho jej vzájomnú žalobu okresný súd zamietol) tvrdila, že nesúlad konania žalobcu s dobrými mravmi spočíva v hrubom nepomere medzi plneniami strán sporu, ktorý označila za dôvod neplatnosti dojednania zmluvných strán o spôsobe úhrady kúpnej ceny. Netvrdila teda rozpor s dobrými mravmi spočívajúci v okolnostiach uzatvárania kúpnej zmluvy a bez povšimnutia nechala zmluvu o budúcej kúpnej zmluve. Okresný súd v závere odseku 34 svojho rozsudku, vychádzajúc z dôkazného bremena strán sporu, uviedol, že hrubý nepomer plnenia poskytnutého jednou zmluvou stranou k plneniu poskytnutému druhou zmluvnou stranou môže naplňovať znaky konania kolidujúceho s dobrými mravmi, avšak nie sám osebe, ale v spojitosti s ďalšími okolnosťami daného prípadu. Následne konštatoval, že vykonaným dokazovaním nezistil také okolnosti prípadu, ktoré by kolidovali s dobrými mravmi. Odvolací súd sa (v bode 9 odôvodnenia) v celom rozsahu

stotožnil s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie a v jednotlivostiach (v bode 11) svojho rozsudku na jeho text poukázal (žalovaná aj v odvolaní tvrdila rozpor s dobrými mravmi iba vo vzťahu k existencii neplatnosti dojednania strán o spôsobe úhrady kúpnej ceny). Dovolací súd (bod 8 ústavnou sťažnosťou namietaného rozsudku) vysvetlil, že tvrdenie sťažovateľky o úplnej absencii odôvodnenia konania žalobcu ako súladného s dobrými mravmi nebolo preukázané a odôvodnenia súdov nižších inštancií sú postačujúce. Mimochodom, situáciu sťažovateľky z hľadiska dobrých mravov súdy nižších inštancií starostlivo zvažili, keď zamietli žalobu žalobcu o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva z dôvodov existencie hodných osobitného zreteľa spočívajúcich práve na strane žalovanej.

38. K námietke porušenia práva na spravodlivé súdne konanie v procese dokazovania (nevykonanie dôkazu obhliadkou na mieste samom a nenariadenie znaleckého dokazovania na určenie výšky investícií) sudkyňa spravodajkyňa zdôraznila, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižšej inštancie ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania (porov. I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly má síce dovolací súd možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces, čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. Dovolací súd v hodnotení dôkazov súdmi nižších stupňov v prejednávacom spore, vychádzajúc z dôkazného bremena strán sporu, nezistil pochybenie, ktoré by bolo v extrémnom rozpore s pravidlami dokazovania. Iba taká skutočnosť by totiž zakladala odňatie spravodlivosti. V podrobnostiach sudkyňa spravodajkyňa poukázala na bod 9 rozsudku najvyššieho súdu vydaného v napadnutom konaní a zdôraznila, že v základnom konaní sťažovateľka tvrdila, že žalobca do bytu nevykonal žiadne investície v hodnote 36 000 eur, čo je tvrdenie vyvrátené o. i. aj jej vlastnou výpoveďou (vnesenie investícií teda sporné nebolo). Obhliadka na mieste samom ani znalecké dokazovanie navrhované sťažovateľkou (bez konkrétneho návrhu, ktoré konkrétne práce a materiál majú byť oceňované) nie sú z hľadiska preukázaného skutkového stavu podľa dovolacieho súdu dôkazmi, ktoré by mali v rámci vykonaného dokazovania nezastupiteľný význam pre vytvorenie skutkového základu na rozhodnutie vo veci samej.

39. K dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP poukázala sudkyňa spravodajkyňa na dôvody rozsudku najvyššieho súdu (body 11 až 18) a najmä na bod 18.2, v ktorom najvyšší súd sťažovateľke vysvetlil, že zmluvné dojednanie čl. VI ods. 2 kúpnej zmluvy nespĺňa atribúty uznania záväzku (absentuje samotný uznávací prejav dlžníčky). „Uznanie“ dlhu preto nemôže byť vyvrátené dokazovaním, ktorého nevykonanie súdmi sťažovateľka vyčíta.

40. Porušenie svojich majetkových práv sťažovateľka odôvodňuje stratou spoluvlastníckeho podielu vo veľkosti $\frac{3}{4}$ k bytu v dôsledku nezákonne vydaného rozsudku najvyššieho súdu. Ako už bolo uvedené, rozsudok najvyššieho súdu bol vydaný v súlade s procesnými pravidlami sporového občianskeho súdneho konania, v súlade s právnym poriadkom Slovenskej republiky aj v súlade

so záväzkami Slovenskej republiky vyplývajúcimi z platnej medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná. K prevodu uvedeného spoluvlastníckeho podielu sťažovateľkou na jej vtedajšieho životného partnera [REDAKOVANÉ] došlo riadnou kúpnu zmluvou; sťažovateľka je až dosiaľ podielovou spoluvlastníčkou bytu s veľkosťou spoluvlastníckeho podielu 1/4. Po zamietnutí žaloby [REDAKOVANÉ] o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva sťažovateľka v byte v čase rozhodovania najvyššieho súdu a zrejme až doteraz býva, čím napriek veľkosti svojho spoluvlastníckeho podielu (1/4) realizuje vo vzťahu k celému predmetu vlastníctva (bytu a spoločným časťami a spoločným zariadeniam bytového domu) tri zo štyroch komponentov obsahu vlastníctva (*uti, frui* aj *disponere*) v plnom rozsahu a zložku *habere* realizuje v rozsahu 1/4 (m. m. II. ÚS 8/97). Neplatnosť odstúpenia sťažovateľky od tejto kúpnej zmluvy v prebiehajúcom súdnom konaní o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva bola predmetom súdneho prieskumu s negatívnym výsledkom. Z uvedeného dôvodu nie je medzi rozsudkom najvyššieho súdu vydaným v napadnutom konaní a majetkovými právami, ktorých porušenie sťažovateľka namieta, taká príčinná súvislosť, ktorá by zakladala možnosť vysloviť ich porušenie.

41. Namietané porušenie čl. 14 dohovoru je podľa najvyššieho súdu zjavne nepodložené, keďže sťažovateľka ani nekonkretizuje, v čom by mala spočívať jej diskriminácia v súdnom konaní. Sudkyňa spravodajkyňa dôrazne odmieta tvrdenie, že by postupom najvyššieho súdu, resp. súdov nižšej inštancie užívanie práv a slobôd priznaných dohovorom sťažovateľke nebolo v súdnom konaní zabezpečené bez jej diskriminácie založenej na akomkoľvek dôvode, ako má na mysli čl. 14 dohovoru. Napokon sťažovateľka požadované primerané finančné zadosťučinenie odôvodnila iba tvrdenou, ničím nepreukázanou psychickou ujmom z nemožnosti dovolať sa svojich zákonných práv od roku 2017 (hoci porušenie svojich práv v dôsledku prípadnej neprimeranej dĺžky súdneho konania neuplatnila), frustráciou a stratou viery v právny štát bez bližšej kvantifikácie tohto nároku, preto jeho priznanie nemožno považovať za opodstatnené. Dôvody sťažovateľky vo vzťahu k sume požadovaného primeraného finančného zadosťučinenia 4 771,08 eur sa na rozhodovaciu prax najvyššieho súdu neviažu. Navyše sú hypotetické, ničím nepodložené a predčasné, pretože napadnuté rozsudky okresného súdu a krajského súdu, ktorých nezákonnosťou malo dôjsť k porušeniu práva sťažovateľky na spravodlivý súdny proces, nie sú dosiaľ považované za nezákonné, ako tvrdí sťažovateľka, naopak, jej ústavná sťažnosť smerujúca k porušeniu jej ústavných práv týmito rozhodnutiami bola odmietnutá uznesením ústavného súdu č. k. IV. ÚS 245/2022-39 z 10. mája 2022. V závere vyjadrenia sa konštatuje, že zamietnutie (vzájomnej) žaloby o určenie vlastníckeho práva k bytu, ktorý bol pôvodne jej výlučným vlastníctvom, nemusí byť príjemná skúsenosť, avšak v súvislosti s rozsudkom najvyššieho súdu vydaným v napadnutom konaní z predloženej ústavnej sťažnosti nevyvstáva žiadny dôvod spôsobilý predmetné rozhodnutie z hľadiska práva na spravodlivé súdne konanie spochybníť. Jeho odôvodnenie je jasné, stručné, presvedčivé, vnútorne konzistentné a plne v súlade s ústavou aj príslušnými zákonmi. Použité právne predpisy boli interpretované v súlade so zákonom aj všeobecnými pravidlami vychádzajúcimi z právnej náuky a jednotlivých základných ústavnoprávnych princípov. Interpretácia a aplikácia právnych predpisov nie je extrémna, nevybočuje z medzí ústavy a nezasahuje do žiadneho ústavne zaručeného základného práva a slobody.

42. Rozhodnutie dovolacieho súdu v predmetnom spore nezasahuje do základných práv a slobôd, je dostatočne podrobné, zrozumiteľné a presvedčivo odôvodnené v medziach stanovených Civilným sporovým poriadkom a judikatúrou ústavného súdu, ako aj Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“).

III.2. Vyjadrenie zúčastnenej osoby:

43. Na podanie ústavného súdu z 13. mája 2022 reagovala zúčastnená osoba (žalobca), zastúpená v konaní pred ústavným súdom Advokátskou kanceláriou SLAMKA & Partners s. r. o., Radlinského 1735/29, Dolný Kubín, IČO 50 120 000, v mene ktorej koná jej konateľ a advokát JUDr. Anton Slamka, vyjadrením doručeným ústavnému súdu 8. júna 2022. V predmetnom podaní konštatovala, že s argumentáciou sťažovateľky nesúhlasí, keďže je účelová a nemá právny základ. Zároveň sa stotožnila s dôvodmi obsiahnutými v rozsudku najvyššieho súdu, ktorý bol vydaný v napadnutom konaní. V závere zdôraznila, že ústavnú sťažnosť nepovažuje za dôvodnú.

III.3. Replika sťažovateľky:

44. V replike k vyjadreniam najvyššieho súdu a zúčastnenej osoby, ktorá bola doručená 28. júla 2022, sťažovateľka zotrvala na dôvodoch ústavnej sťažnosti. Konštatovala, že právne závery súdov nižšej inštancie k aplikácii § 497 a § 498 OZ na daný prípad sú svojvoľné a arbitrárne a popierajú význam príslušných zákonných ustanovení, pričom uvedené závery najvyšší súd svojím rozhodnutím aproboval. Opakuje pritom argumentáciu obsiahnutú už v samotnej ústavnej sťažnosti (bod 26 tohto nálezu). Zdôrazňuje, že k týmto argumentom sa najvyšší súd nevyjadril.

45. Spochybňuje opätovne aplikáciu § 498 OZ a uvádza k tomu argumenty už prednesené v ústavnej sťažnosti (bod 27 tohto nálezu). Ani k tejto argumentácii sa najvyšší súd podľa sťažovateľky nevyjadril.

46. Sťažovateľka opätovne poukazuje na § 588 a nasl. OZ a zdôrazňuje, že základným záväzkom kupujúceho z kúpnej zmluvy je povinnosť zaplatiť kúpnu cenu. Podľa príslušných komentárov a aj z ustálenej judikatúry k citovanému ustanoveniu vyplýva, že nie je vylúčené, aby odplata za prevod nehnuteľnosti bola dohodnutá aj iným spôsobom než vo forme zaplataenia peňazí. V danom prípade to tak nebolo, keďže kupujúci sa zaviazal zaplatiť predávajúcemu kúpnu cenu v sume 36 000 eur.

47. Ide teda o to, či kúpna cena bola riadne zaplatená, keďže v zmysle § 559 ods. 2 OZ dlh musí byť splnený riadne. Znamená to, že musí byť preukázané a potvrdené, že si kupujúci splnil svoj záväzok zaplatiť kúpnu cenu. Ak to tak nie je, tak tento záväzok splnený nie je, potom predávajúca (sťažovateľka) oprávnene vyzvala kupujúceho (žalobcu) na zaplataenie kúpnej ceny a keď ju tento v stanovenej lehote neuhradil, platne odstúpila od zmluvy. Sťažovateľka nemôže preukazovať, že žalobca investície v roku 2012 v hodnote 36 000 eur nevykonal, keďže nemôže dokazovať to, čo nie je/neexistuje (a navyše za situácie, že toto dojednanie o spôsobe úhrady je neurčité). Dôkazné bremeno na skutočnosť, že žalobca poskytol sťažovateľke v roku 2012 určité plnenie v hodnote 36 000 eur, bolo teda na žalobcovi, keďže ho sťažovateľka spochybnila; žalobca ale dôkazné bremeno neuniesol, pričom návrhy na dokazovanie sťažovateľky neboli vykonané, a to napriek tomu, že mali zásadný význam pre konanie.

48. Sťažovateľka poukázala taktiež na neurčitost' dojednania (čl. VI kúpnej zmluvy), a tým aj neplatnosť, keďže nebolo určité, aké investície mali byť vykonané v roku 2012 do bytu. V dôsledku neurčitosti dojednania, ako aj z dôvodu, že žalobca nepreukázal poskytnutie plnenia v sume 36 000 eur, boli dané podmienky na odstúpenie od zmluvy.

49. Sťažovateľka pritom na preukázanie tvrdených skutočností navrhla dokazovanie na ocenenie prác a materiálov vynaložených na rekonštrukciu bytu, pričom uvedené dokazovanie by vyvrátilo už popísanú právnu domnienku.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

50. Ústavný súd v súlade s § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil od ústneho pojednávania, keďže na základe podaní najvyššieho súdu, zúčastnenej osoby a sťažovateľky, berúc do úvahy skutočnosti vyplývajúce z predmetného spisu vzťahujúceho sa na napadnuté konanie, dospel k záveru, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

51. Sťažovateľka namieta v zásade nedostatočnú odôvodnenosť v napadnutom konaní vydaného rozhodnutia najvyššieho súdu, ktorý sa nevysporiadal s jej námietkami, ako aj ústavne nekonformnú aplikáciu hmotného práva.

52. V nadväznosti na sťažnostnú argumentáciu sťažovateľky ústavný súd v úvode tejto časti rozhodnutia, vychádzajúc zo svojho ústavného postavenia a poukazujúc na svoju stabilizovanú judikatúru, zdôrazňuje, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96), a preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.).

IV.1. K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie:

53. Článok 46 ods. 1 ústavy je vyjadrením základného práva domáhať sa súdnej ochrany. Tento článok ústavy je primárnou ústavnou bázou pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany, a tým aj „bránou“ do ústavnej úpravy jednotlivých aspektov práva na súdnu a inú právnu ochranu. Zároveň v zmysle čl. 51 ods. 1 ústavy sa možno domáhať práv podľa čl. 46 ústavy len v medziach zákonov, ktoré toto ustanovenie vykonávajú, avšak v súlade s čl. 152 ods. 4 ústavy musí byť výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov v súlade s ústavou

a súčasne v zmysle čl. 154c ods. 1 ústavy majú príslušné medzinárodné zmluvy vrátane dohovoru prednosť pred zákonom, ak zabezpečujú väčší rozsah ústavných práv a slobôd (I. ÚS 22/03).

54. Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktorú tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonáva (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy).

55. Súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo strany konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných stranami konania, a preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo strany konania na súdnu ochranu, resp. spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04).

56. Aj judikatúra EŠLP vo vzťahu k obsahovo totožnému čl. 6 ods. 1 dohovoru uvádza, že hoci tento článok zaväzuje súd, aby odôvodnil svoje rozhodnutie, neznamená to, aby na každý argument strany konania dal podrobnú odpoveď (rozsudok EŠLP vo veci Van Hurk v. Holandsko z 19. 4. 1994, sťažnosť č. 16034/90, § 61). Otázku, či súd splnil svoju povinnosť odôvodniť rozhodnutie, možno posúdiť len so zreteľom na okolnosti daného prípadu. Rozsah, na ktorý sa povinnosť súdov odôvodniť svoje rozhodnutia vzťahuje, môže byť podľa povahy rozhodnutia rôzny. Medziiným je potrebné zohľadniť aj rôznorodosť návrhov, ktoré strana konania môže podať na súdoch, ako aj rozdiely existujúce v zmluvných štátoch v súvislosti s právnou úpravou, so zvyklosťami, s právnymi názormi a vynášaním a vyhotovovaním rozhodnutí (rozsudok EŠLP vo veci Ruiz Torija a Hiro Balani v. Španielsko z 9. 12. 1994, sťažnosť č. 18390/91).

57. Arbitrárnosť a zjavná neodôvodnenosť rozhodnutí všeobecných súdov sú najčastejšie dané rozporom súvislostí ich právnych argumentov a skutkových okolností prerokúvaných prípadov s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Uvedené nedostatky pritom musia dosahovať mieru ústavnej relevancie, teda ich intenzita musí byť spôsobilá porušiť niektoré z práv uvedených v čl. 127 ods. 1 ústavy (m. m. II. ÚS 336/2019).

58. Všeobecný súd musí vykladať a používať ustanovenia na vec sa vzťahujúcich zákonných predpisov v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu. Aplikáciou a výkladom týchto ustanovení nemožno toto ani iné základné práva obmedziť spôsobom zasahujúcim do ich podstaty a zmyslu. Z tohto hľadiska musí všeobecný súd pri výklade a aplikácii príslušných právnych predpisov prihliadať na spravodlivú rovnováhu pri poskytovaní ochrany uplatňovaným právam a oprávneným záujmom strán v spore (obdobne napr. III. ÚS 271/05, III. ÚS 78/07). Princíp spravodlivosti a požiadavka materiálnej ochrany práv sú totiž v rámci koncepcie materiálneho

právneho štátu podstatnými a neopomenuteľnými atribútmi právnej ochrany (predovšetkým súdnej).

59. Ústavný súd za zachovania podmienok spravodlivého procesu rešpektuje v súvislosti so sťažovateľkou napadnutým postupom dovolacieho súdu, že samotná otázka posúdenia podmienok na uskutočnenie dovolacieho konania vrátane posúdenia otázky prípustnosti dovolania patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu ako súdu dovolacieho. Posúdenie tejto otázky je vecou zákonnosti a jej vyriešenie v súlade s ustanoveniami Civilného sporového poriadku, ktoré v zmysle čl. 46 ods. 4 ústavy majú ustanovovať podrobnosti o realizácii základného práva na súdnu ochranu vyplývajúceho z čl. 46 ods. 1 ústavy, v konečnom dôsledku nemôže viesť k záveru o porušení označeného práva sťažovateľa. Súčasťou práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy preto nie je povinnosť dovolacieho súdu akceptovať dôvody prípustnosti opravného prostriedku uvádzané sťažovateľom, v dôsledku čoho ich „nerešpektovanie“ ani nemožno bez ďalšieho, ak je ústavne udržateľné, považovať za porušenie označeného základného práva. V opačnom prípade by totiž dovolací súd stratil možnosť posúdiť, či zákonné dôvody prípustnosti alebo neprípustnosti podaného opravného prostriedku vôbec boli naplnené (m. m. I. ÚS 206/2019).

60. Sťažovateľka argumentáciou v časti II tohto nálezu namieta arbitrárnosť v postupe najvyššieho súdu v súvislosti s dovolacím dôvodom nesprávneho právneho posúdenia, pričom atakuje nesprávnosť aplikácie § 497 a § 498 OZ.

61. Sťažovateľka spochybňuje aplikáciu § 497 OZ, podľa ktorého každý z účastníkov si môže vymieniť odstúpenie od zmluvy a dojednať pre ten prípad odstúpené, kto zmluvu splní aspoň sčasti alebo prijme hoci len čiastočné plnenie, nemôže už od zmluvy odstúpiť, ani keď poskytne odstúpené, na jej prípad. Ústavný súd nespochybňuje skutočnosť, že § 497 druhú vetu OZ nemožno aplikovať na akýkoľvek prípad odstúpenia od zmluvy, ale len na ten, keď bolo výslovne dojednané odstúpené. Ak účastníci zmluvy uzavreli dohodu o možnosti odstúpenia od zmluvy v zmysle § 48 ods. 1 OZ v prípade naplnenia skutočností predpokladaných v zmluve a nedojednali si dohodu v zmysle § 497 OZ, nemožno na daný prípad aplikovať ustanovenie druhej vety § 497 OZ (uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 119/2013).

62. *Conditio sine qua non* prípustnosti dovolania podaného z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia podľa § 421 ods. 1 CSP je existencia právnej otázky, od ktorej vyriešenia bolo dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu závislé. V konkrétnych okolnostiach veci sťažovateľky bolo rozhodnutie odvolacieho súdu o potvrdení zamietnutia vzájomnej žaloby nepochybne založené na neunesení dôkazného bremena sťažovateľkou týkajúceho sa tvrdenia o nezaplatení kúpnej ceny žalobcom s poukazom predovšetkým na skutočnosť prestavby predmetných nehnuteľností a hradenia investícií v rámci tejto prestavby žalobcom, čo napokon potvrdila svedeckou výpoveďou aj samotná sťažovateľka (body 5 a 9 tohto nálezu, zo zápisnice z pojednávania okresného súdu, ktoré sa uskutočnilo 8. novembra 2018, ktorú v konaní pred ústavným súdom predložila sťažovateľka, vyplýva, že v konaní pred okresným súdom uviedla, že dohoda medzi ňou a žalobcom bola taká, že mu vráti sumu 12 000 eur, ktorou vyplatil jej bývalého manžela, a že mu dá to, čo do toho bytu skutočne investoval, pričom podľa sťažovateľky je to maximálne suma 10 000 eur). Uvedený záver je nevyhnutné vnímať v kontexte žalobného návrhu sťažovateľky, ktorým sa táto domáhala určenia, že je výlučnou vlastníčkou predmetných nehnuteľností, pričom svoj záver o výlučnom vlastníctve odôvodňovala platným odstúpením

od kúpnej zmluvy z dôvodu neuhradenia kúpnej ceny, keďže žalobca žiadne investície v sume 36 000 eur nevykonal (bod 12 tohto nálezu). Preukázanie toho, že investície (bez ohľadu na ich sumu) boli do predmetných nehnuteľností žalobcom vykonané, preto dostatočne odôvodňovalo záver o tom, že sťažovateľka nemala dôvod od kúpnej zmluvy v celku odstúpiť, takže kúpna zmluva uzavretá medzi ňou a žalobcom nemohla byť ako taká zrušená (v samotnom odstúpení od kúpnej zmluvy z 15. januára 2018 sťažovateľka poukázala na § 517 ods. 1 OZ a žalobcovi oznámila, že odstúpením sa táto kúpna zmluva zrušuje od začiatku) s následkom, že sťažovateľka je výlučnou vlastníčkou predmetných nehnuteľností. Inak povedané, keďže svoje výlučné vlastníctvo k predmetnej nehnuteľnosti sťažovateľka odôvodňovala odstúpením od kúpnej zmluvy pre neuhradenie kúpnej ceny formou investícií zo strany žalobcu, potom preukázanie vykonania investícií žalobcom (bez ohľadu na ich výšku) v konaní pred okresným súdom a krajským súdom postačovalo na záver o tom, že sťažovateľka neuniesla dôkazné bremeno týkajúce sa tvrdeného výlučného vlastníctva k predmetnej nehnuteľnosti, ktorého určenia sa vzájomnou žalobou domáhala. Na uvedenom závere nemení nič ani skutočnosť, že okresný súd, ako aj krajský súd na § 497 OZ celkom nesprávne, ako to aj samotný dovolací súd konštatoval, vo svojich rozhodnutiach poukázali. Rozhodujúcou okolnosťou je to, že k reálnej aplikácii citovaného ustanovenia v konkrétnych okolnostiach veci nedošlo.

63. V súvislosti s už uvedeným ústavný súd zdôrazňuje, že jeho právomoc sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie zákonných ustanovení zo strany všeobecných súdov s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Úlohou ústavného súdu však nie je dbať na právnu perfektnosť a dokonalú čistotu odôvodnenia súdnych rozhodnutí, a preto zistenie o právnej imperfektnosti odôvodnenia súdneho rozhodnutia bez ďalšieho nemôže dosahovať intenzitu porušenia základného práva alebo slobody.

64. Vzhľadom na už uvádzané považuje ústavný súd závery najvyššieho súdu o tom, že v dovolaní absentuje také vymedzenie právnej otázky, od ktorej vyriešenia reálne záviselo dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, s ohľadom na argumentáciu sťažovateľky uvedenú v dovolaní atakujúcu nesprávnu aplikáciu § 497 OZ vo vzťahu k dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, za dostatočne a presvedčivo zdôvodnené.

65. Za nesprávnu považuje sťažovateľka aj aplikáciu § 498 OZ, podľa ktorého na to, čo dal pred uzavretím zmluvy niektorý účastník, hľadá sa ako na preddavok. Uvedené znamená, že pokiaľ pred uzavretím zmluvy poskytne jedna strana niečo, čo má byť predmetom jej budúceho záväzku zo zmluvy, je stanovená vyvrátiteľná právna domnienka, že v pochybnostiach sa plnenie poskytnuté medzi účastníkmi pred uzatvorením zmluvy, z ktorej má záväzok na plnenie ešte len vzniknúť, považuje za preddavok, t. j. za splátku na dohodnuté budúce plnenie. Podstatné je, že plnenie bolo poskytnuté pred tým, než malo dôjsť k uzatvoreniu kúpnej zmluvy, a že bolo poskytnuté a druhou stranou prijaté v súvislosti so zamýšľanou kúpou (uznesenie najvyššieho súdu č. k. 4 Cdo 256/2010 z 28. septembra 2011).

66. Keďže podľa § 498 OZ ide o zákonnú domnienku, súd ju považuje za preukázanú, pokiaľ v konaní nevyšiel najavo opak (§ 192 CSP). Ten, kto v prípade sporu spochybňuje záver, že predzmluvné plnenie dlžníka je preddavkom v zmysle § 498 OZ, musí v záujme vlastného procesného úspechu vo vzťahu k tejto skutočnosti uniesť dôkazné bremeno (ŠTEVČEK, M.,

DULAK, A., BAJÁNKOVÁ, J., FEČÍK, M., SEDLAČKO, F., TOMAŠOVIČ, M. a kol. *Občiansky zákonník II. § 451 – 880. Komentár. 2. vydanie. Praha : C. H. Beck, 2019, s. 1865.*). Keďže sťažovateľka spochybňovala záver, že plnenie žalobcu vo forme investícií je preddavkom podľa § 498 OZ v rámci kúpnej zmluvy, bolo na nej, aby uniesla dôkazné bremeno, ktoré by preukázalo opak, a preto pokiaľ sťažovateľka v dovolaní v kontexte nesprávneho právneho posúdenia nesprávnou aplikáciou § 498 OZ s prihliadnutím na konkrétne okolnosti veci dôvodila tým, že žalobca „*žiadnu ústnu dohodu z roku 2012 a ani to, že nejaké jeho plnenie z roku 2012 je preddavkom na kúpnu cenu*“ nepreukázal, jej argumentácia nepostačuje na zvrátenie záveru dovolacieho súdu o tom, že k odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe (uznesenie najvyššieho súdu č. k. 4 Cdo 256/2010 z 28. septembra 2011) nedošlo. Argumentácia sťažovateľky totiž opomína podstatnú skutočnosť existencie zákonnej domnienky, ako aj to, že preukázanie toho, že plnenie žalobcu formou investícií (ktoré nebolo v konaní spochybnené) nebolo preddavkom v rámci kúpnej zmluvy v zmysle § 498 OZ, zaťažovalo samotnú sťažovateľku.

67. Na podklade už uvedeného preto ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd sa vysporiadal s námietkami sťažovateľky, ktoré prezentovala v súvislosti s dovolacím dôvodom nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom pri aplikácii § 498 OZ, ústavne akceptovateľným spôsobom, pričom dôvody uvádzané najvyšším súdom k zamietnutiu dovolania v tejto časti považuje ústavný súd za dostatočné na záver, že postupom najvyššieho súdu k zásahu do práva sťažovateľky nedošlo.

68. Sťažovateľka v ďalšom atakuje v bode 25 tohto nálezu postup všeobecných súdov vo veci vykonávania dokazovania na preukázanie sumy investície vloženej žalobcom. V tomto smere dôvodí, že záver všeobecných súdov o tom, že nie je potrebné vykonať takéto dokazovanie, v podstate znamená, že od kúpnej zmluvy by nemohla pre nezaplatenie kúpnej ceny odstúpiť vôbec.

69. Ani túto námietku nepovažuje ústavný súd za dôvodnú. Ústavný súd nespochybňuje skutočnosť, že sťažovateľka mala k dispozícii právny inštitút odstúpenia od kúpnej zmluvy, na podklade ktorého sa mohla z dôvodu nezaplatenia kúpnej ceny, aj keď to nebolo medzi účastníkmi kúpnej zmluvy dohodnuté, domáhať po uplynutí dodatočne poskytnutej lehoty odstúpenia od predmetnej zmluvy (stanovisko občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu č. k. Cpj 29/97 z 20. októbra 1997).

70. Právna otázka spočívajúca v tom, či odstúpenie od kúpnej zmluvy pre čiastočné nezaplatenie kúpnej ceny je dôvodom platného odstúpenia od kúpnej zmluvy, už bola predmetom prejednávania v dovolacom konaní, v ktorom najvyšší súd dospel k záveru, že v prípade čiastočného omeškania dlžníka následky omeškania postihujú len zostávajúcu časť plnenia. Veriteľovi v takomto prípade vzniká právo na náhradu škody, resp. právo na čiastočné odstúpenie od zmluvy, a to po márnom uplynutí dodatočnej primeranej lehoty poskytnutej veriteľom dlžníkovi na splnenie dlhu. Takéto čiastočné odstúpenie od zmluvy týkajúcej sa nehnuteľnosti pritom umožňujú vzájomné plnenia účastníkov zmluvného vzťahu, lebo predmetom plnenia boli na jednej strane peniaze a na strane druhej to bol ideálne deliteľný spoluvlastnícky podiel k nehnuteľnosti (§ 137 ods. 1 OZ, rozsudok najvyššieho súdu č. k. MCdo 10/99 z 31. októbra 2000).

71. Už uvádzanú námietku sťažovateľky je preto nevyhnutné vnímať cez prizmu žalobného návrhu, ktorým sa sťažovateľka vzájomnou žalobou domáhala určenia výlučného vlastníctva (bod 62 tohto nálezu). Keďže svoje výlučné vlastníctvo k predmetnej nehnuteľnosti sťažovateľka odôvodňovala

odstúpením od kúpnej zmluvy od začiatku pre neuhradenie kúpnej ceny formou investícií zo strany žalobcu, potom preukazovanie investícií vykonaných žalobcom s ohľadom na ich sumu nebolo pre posúdenie hmotnoprávneho nároku sťažovateľky nevyhnutné, resp. bolo nadbytočné. Opodstatnenosť záveru vo veci konajúcich súdov (okresného súdu a krajského súdu) o neexistencii nevyhnutnosti vykonania dokazovania na preukázanie sumy žalobcom vložených investícií, ktoré sťažovateľka požadovala, preto logicky vedie k nedôvodnosti sťažovateľkou namietanej vady zmätočnosti v súvislosti s navrhovaným dokazovaním (body 12 a 13 tohto nálezu).

72. Navrhované dokazovanie by nepochybne malo svoje opodstatnenie v prípade tvrdenia a preukázania čiastočného odstúpenia od kúpnej zmluvy (k tomu pozri aj bod 70 tohto nálezu), v ktorého prípade by do hry odôvodnene vstúpilo prípadné navrhnutie vykonania dokazovania na preukázanie sumy investície vlozenej žalobcom, a tým aj na prípadné preukázanie tvrdeného čiastočného neuhradenia kúpnej ceny formou vykonaných investícií v sume nižšej ako 36 000 eur. Uvedené by sa však nevyhnutne muselo odraziť aj v žalobe uplatňovanom procesnom nároku. O takýto prípad však s prihliadnutím na konkrétne okolnosti veci nejde. Sťažovateľka tak navrhovala dokazovanie, ktoré nemohlo viesť k preukázaniu procesného nároku, ktorý uplatňovala na základe tvrdeného skutkového a právneho základu zodpovedajúceho žalobnému petitu. Inak povedané, navrhované dokazovanie by úspech sťažovateľke v kontexte ňou požadovaného určenia o tom, že je výlučnou vlastníčkou predmetného bytu, neprinieslo.

73. Predmet konania, v rámci ktorého sa znalecké dokazovanie navrhuje, je rozhodujúcim pre vymedzenie samotnej potreby jeho vykonania. Ústavný súd už vyslovil, že ak všeobecný súd nevykoná dôkaz navrhovaný stranou konania, hoci tento má preukazovať takú medzi stranami konania spornú skutkovú okolnosť, ktorá je pre meritórne posúdenie žalobného nároku významná či dokonca rozhodujúca, znemožní tým strane konania uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že dôjde k porušeniu práva na spravodlivý proces. Znamená to vo svojich dôsledkoch aj porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

74. Z odôvodnenia dovolacieho súdu (bod 12 tohto nálezu) pritom vyplýva, že sťažovateľkou namietanú vadu zmätočnosti posúdil najvyšší súd s ohľadom na jej hmotnoprávnu obranu zakladajúcu sa na tvrdení, že k odstúpeniu od kúpnej zmluvy došlo z dôvodu neuhradenia kúpnej ceny (žalobca žiadne investície nevykonával), t. j. s prihliadnutím na predmet sporu. Nevyhovenie dôkaznému návrhu strany v spore nemožno pritom považovať za odňatie možnosti konať pred súdom, keď súd tento svoj postup logickou a zrozumiteľnou úvahou odôvodní. Dôvody uvádzané najvyšším súdom v súvislosti s námietkou o existencii vady zmätočnosti z dôvodu nevykonania sťažovateľkou navrhovaných dôkazov pritom ústavný súd vzhľadom na už uvádzané považuje za ústavne udržateľné, t. j. také, ktorými nemohlo dôjsť k zásahu do práva na súdnu ochranu, resp. spravodlivé súdne konanie.

75. Napokon arbitrárnosť sťažovateľka vidí aj v skutočnosti, že v jej veci konajúce súdy sa nevysporiadali s jej námietkou konania v súlade s dobrými mravmi, čím v dovolacom konaní odôvodňovala prípustnosť a dôvodnosť dovolania z dôvodu zmätočnosti.

76. V dovolaní sťažovateľka namietala, že v rozsudku odvolacieho súdu úplne absentuje odôvodnenie konania žalobcu ako rozporného s dobrými mravmi. Sťažovateľka pritom namietala, že dôvodom neplatnosti dojednania strán o spôsobe úhrady kúpnej ceny je aj skutočnosť, že ide o hrubý nepomer medzi plneniami strán, a teda o rozpor s dobrými mravmi.

77. Podľa názoru ústavného súdu sa najvyšší súd riadnym spôsobom vysporiadal s predmetnou námietkou, keď poukázal na postup krajského súdu, ktorý sa podľa § 387 ods. 2 CSP stotožnil v celom rozsahu s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie, t. j. vrátane odôvodnenia týkajúceho sa námietky konania v rozpore s dobrými mravmi bez toho, aby na zdôraznenie správneho odôvodnenia v rozhodnutí sám uviedol ďalšie dôvody. Uvedený spôsob totiž predpokladá samotný zákon. Aj z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že prvoinštančné a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok (II. ÚS 78/05) a odôvodnenia rozhodnutí súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (I. ÚS 284/2022), ale vo svojej vzájomnej súvislosti.

78. Nad rámec uvedeného najvyšší súd reagoval aj na námietku hrubého nepomeru medzi plneniami strán, pričom ani odôvodnenie obsiahnuté v podstatnom v bode 11 tohto nálezu nemôže považovať ústavný súd za nelogické, prípadne nepresvedčivé.

79. Napokon, ako to aj samotný najvyšší súd uvádza, sťažovateľka v súvislosti s námietkou atakujúcou konanie žalobcu, ktoré považuje za rozporné s dobrými mravmi, uvádzala ako podstatnú skutočnosť okolnosť uzatvárania kúpnej zmluvy (k tomu pozri aj argumentáciu najvyššieho súdu v bode 37 tohto nálezu) až v konaní o ústavnej sťažnosti. Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti pritom stabilne judikuje, že nepripúšťa námietky, ktoré sťažovateľ uplatňuje po prvýkrát až v konaní pred ním samým (napr. nález ústavného súdu č. k. II. ÚS 382/2013 z 30. septembra 2014).

80. Na podklade už uvedeného preto ústavný súd uzavrel, že v postupe najvyššieho súdu v súvislosti s vadou zmätočnosti pre nevysporiadanie sa súdov s námietkou konania žalobcu v rozpore s dobrými mravmi neidentifikoval také nedostatky ústavnoprávnej intenzity, na základe ktorých by mohol vysloviť porušenie sťažovateľkou označených práv podľa ústavy a dohovoru.

81. V súlade s judikatúrou ústavného súdu nevyhovieť možno takej sťažnosti, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo dôjsť k porušeniu tohto základného práva alebo slobody, ktorú označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom a slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov, napr. vtedy, ak ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 66/98, I. ÚS 27/04, I. ÚS 25/05, I. ÚS 74/05, I. ÚS 158/05, I. ÚS 213/05).

82. Berúc do úvahy predbežné závery k jednotlivým námietkam, ktoré vo vzťahu k postupu najvyššieho súdu v napadnutom konaní prezentovala v ústavnej sťažnosti sťažovateľka, ústavný súd konštatuje, že postup najvyššieho súdu nemožno hodnotiť ako arbitrárny či ústavne neudržateľný. Rozsudok najvyššieho súdu vydaný v napadnutom konaní je dostatočne podrobne, zrozumiteľne a presvedčivo odôvodnený, pričom odpovedá riadnym spôsobom na všetky podstatné otázky dovolacieho konania. Dovolací súd sa vysporiadal so všetkými podstatnými dôvodmi namietanými v dovolaní sťažovateľkou, čo vylučuje vyslovenie porušenia ňou označených práv na súdnu ochranu a na spravodlivé súdne konanie.

83. Berúc do úvahy uvedené skutočnosti, ústavný súd rozhodol tak, ako to vyplýva z výrokovej časti tohto nálezu a ústavnej sťažnosti v časti namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie postupom najvyššieho súdu v napadnutom konaní nevyhoviel (§ 133 ods. 1 zákona o ústavnom súde *a contrario*).

IV.2. K namietanému porušeniu čl. 14 dohovoru:

84. Ústavný súd vo vzťahu k napadnutému čl. 14 dohovoru konštatuje, že sťažovateľka sa v ústavnej sťažnosti obmedzila len na jeho citáciu, avšak neuvádza konkrétnu argumentáciu, ktorou by porušenie citovaného ustanovenia, ktorého obsahom je príkaz užívania práv a slobôd priznaných dohovorem bez diskriminácie, odôvodnila.

85. Okrem uvedeného ani ústavný súd po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie neidentifikoval žiadne možné porušenie predmetného ustanovenia, keďže nenašiel spojitost' s prejednávanou vecou, a preto vo zvyšnej časti návrhu sťažovateľky na vyslovenie porušenia uvedeného ustanovenia rovnako nevyhovel (§ 133 ods. 1 zákona o ústavnom súde *a contrario*).

IV.3. K namietanému porušeniu základného práva vlastníť majetok a práva na pokojné užívanie majetku:

86. Z bodu 30 tohto nálezu vyplýva, že sťažovateľka odôvodňuje porušenie svojich majetkových práv nezákonnosťou rozsudku najvyššieho súdu vydaného v napadnutom konaní, v ktorého dôsledku stratila svoj spoluvlastnícky podiel k predmetným nehnuteľnostiam.

87. Keďže ústavný súd nezistil v postupe najvyššieho súdu v napadnutom konaní, ktorého výsledkom bolo vydanie rozsudku z 28. septembra 2021, neústavnosť, argumentácia sťažovateľky, ktorou atakuje rozhodnutie dovolacieho súdu, nie je spôsobilá viesť k záveru o zásahu do jej majetkových práv.

88. Ani návrhu sťažovateľky na vyslovenie porušenia základného práva zaručeného čl. 20 ods. 1 ústavy a práva zaručeného čl. 1 dodatkového protokolu postupom najvyššieho súdu v napadnutom konaní preto ústavný súd nevyhovel (§ 133 ods. 1 zákona o ústavnom súde *a contrario*).

89. Keďže ústavnej sťažnosti v rozsahu, v akom bola prijatá uznesením č. k. IV. ÚS 245/2022-39 z 10. mája 2022 na ďalšie konanie, ústavný súd nevyhovel, stratilo svoje opodstatnenie rozhodovať o ďalších nárokoch uplatnených sťažovateľkou, ktoré sú naviazané na vyslovenie porušenia základných práv a slobôd, k čomu v tomto prípade nedošlo (zrušenie a vrátenie veci najvyššiemu súdu a priznanie primeraného finančného zadosťučinenia).

IV.4. K zániku dočasného opatrenia:

90. V súlade s § 131 ods. 1 zákona o ústavnom súde odklad vykonateľnosti aj dočasné opatrenie zanikajú najneskoršie právoplatnosťou rozhodnutia ústavného súdu vo veci samej, ak ústavný súd nerozhodne o ich skoršom zrušení.

91. Právoplatnosťou tohto nálezu preto zanikne dočasné opatrenie vyplývajúce z bodu 3 výroku uznesenia ústavného súdu č. k. IV. ÚS 245/2022-39 z 10. mája 2022.

V.

Trovy konania

92. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania. Vzhľadom na to, že sťažovateľka svoje

tvrdenia prezentované v ústavnej sťažnosti neobhájila, ústavný súd jej náhradu trov konania nepriznal.

VI.

93. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. septembra 2022

Ladislav Duditš
predseda senátu